

Standpunt Vlaamse Ouderenraad mbt een VN verdrag over de rechten van ouderen

Magda De Meyer
Voorzitter VLORA

De Vlaamse Ouderenraad is het officiële adviesorgaan vd Vlaamse regering (VR) (decretaal vastgelegd). Al in 2023 kwam de Vlaamse Ouderenraad met een advies aan de VR dat pleitte voor een Ouderenrechtenconventie en dat de regering opriep om een trekkersrol te spelen bij besprekingen over zo'n internationaal verdrag.

In het huidige internationale mensenrechtenkader is immers geen expliciet verbod tegen discriminatie op basis van leeftijd, noch een expliciete verplichting voor staten om actieve maatregelen te nemen om ageïsme en de discriminerende gevolgen ervan te bannen. Dit in tegenstelling tot andere courante gronden van discriminatie, zoals racisme of seksisme.

Daarom is er een bindend juridisch instrument nodig met een duidelijke, op maat gemaakte definitie van wat gelijkheid en non-discriminatie op basis van leeftijd volgens de hedendaagse normen betekent.

Ondanks lobbywerk slaagden we er niet in om de eis voor een VNverdrag rond ouderenrechten in het nieuwe Vlaamse regeerakkoord te krijgen (in tegenstelling tot het federale) .

We zijn er wél in geslaagd om de eis binnen te krijgen in het Vlaamse Ouderenbeleidsplan 2026-2030 (OBP) dat vlak voor het reces dit jaar werd goedgekeurd door de VR. Dit plan omvat een 50tal acties die de verschillende ministers zullen ondernemen om de positie van ouderen te versterken.

We zijn blij dat 1 vd leidende principes in het OBP de mensenrechtenbenadering is.

In het OBP staat verder dat de Vlaamse Regering een duidelijk standpunt zal innemen in functie van een apart VN-verdrag voor de rechten van ouderen en ouderen zal betrekken in de opmaak ervan. Toch is ook te lezen dat er – ondanks alle adviezen – nog vragen worden gesteld over de meerwaarde van zo'n verdrag, wat erg ontgoochelend is. Ook de betrokkenheid van ouderen hebben we nog niet aan de lijve kunnen ondervinden. (Trouwens ook op het federale vlak was de inspraak en betrokkenheid van ouderen een lachertje: het middenveld werd enkel uitgenodigd vlak voor de Coormulti, dan kun je moeilijk van echte participatie en consultatie spreken) .

Nog in het OBP lezen we dat er initiatieven zullen genomen worden in onderwijs en opleiding om ageïsme tegen te gaan en dat er meer aandacht zal zijn voor intergenerationele projecten . Ook hier wordt de VLORA als partner genoemd .

Tenslotte engageert het OBP zich om leeftijdsgrenzen in de bestaande regelgeving in kaart te brengen en ze weg te werken waar nodig; We kunne ze alvast het mooie overzicht van ULB en Chris bezorgen , dan is al een belangrijk deel vh werk gedaan!

In het OBP staan dus mooie principes maar wat ontbreekt zijn concrete timing , budget en indicatoren. Dit moet nu dringend vastgelegd worden in een opvolgingskader . We hebben ook alle parlementairen geïnformeerd over onze standpunten en roepen de ouderverenigingen op om zeker aanwezig te zijn op de commissiezitting van het Vlaams parlement op 6 oktober om 14u wanneer het OBP wordt besproken zodanig dat we de druk hoog houden om de mooie principes ook om te zetten in concrete vooruitgang voor de 1,5 miljoen ouderen in Vlaanderen.

Tenslotte wil ik nog wijzen op het grote belang van zo een VNverdrag . Ik wil het concrete voorbeeld geven van CEDAW , het VNverdrag tegen elke vorm van discriminatie t.o.v. vrouwen wat in België mee heeft bijgedragen tot belangrijke vooruitgang op het vlak van vrouwenrechten. Mede dank zij CEDAW kwam er pariteit op de kieslijsten, het idee van gendermainstreaming, de verstrenging vd straffen voor geweld op vrouwen enz... De kracht van een VN verdrag ligt ook in

het feit dat civil society maximaal betrokken wordt dankzij de mogelijkheid om schaduwrapporten in te dienen ivm de vooruitgang en implementatie van verdrag . Dit is een belangrijke aanvulling op de officiële rapportage vanuit het beleid dat soms toch de zaken rooskleuriger voorstelt dan wat er in realiteit gebeurt. De VN commissie die zich buigt over de vooruitgang in de implementatie houdt rekening met en de officiële rapportage en de schaduwrapporten om aanbevelingen te formuleren. Hier zit de kracht van vooruitgang ! Het is onze job als ouderenorganisaties om de druk hoog te houden , onze plaats in de maatschappij op te eisen en ageism de wereld uit te helpen. De bal ligt in ons kamp!